Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 190. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 6, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЖОВТНЯ 1995 р. Ч. 190. РІК CII.

УКРАЇНІ ДАЮТЬ ТРЕТЮ СЕРІЮ КРЕДИТУ

Київ (Р. Р.). — Сюди 30-го вересня із Вашінґтону повернувся прем'єр-міністер України Євген Марчук, який перебував у ЗСА з офіційною візитою і зустрівся з представниками уряду і Конґресу ЗСА.

Під час зустрічі з журналістами у Вашінґтоні Є. Марчук прокоментував зневажливі висловлювання деяких російських політиків з приводу прийняття України до Ради Европи, Є. Марчук сказав, що такі заяви викликають занепокоєння у народу та керівництва України, „проте ми розрізняємо офіційну реакцію Росія і реакцію її окремих політичних діячів". З приводу можливого приходу до влади комуністів у Росії, прем'єр-міністер України припускає, що можуть статися зміни у відносинах між Україною та Росією, але тільки з боку Росії.

Під час зустрічі з віцепрезидентом ЗСА Албертом Гором обговорено хід виконання домовлень між президентами України і ЗСА під час державних відвідин Леоніда Кучми до Вашінґтону в листопаді 1994 року та Вілліяма Клінтона до Києва у травні 1995 року.

А. Ґор поінформував, що країни „великої сімки" пропонують відродження української енергетики здійснювати за умов закриття Чорнобильської атомної електростанції. У зустрічі взяли участь амбасадор України в ЗСА Юрій Щербак і амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Міллер. Є. Марчук запросив А. Гора відвідати Україну до 10-річчя катастрофи на ЧАЕС.

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ГОТУЄТЬСЯ ДО ЗИМИ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 3-го жовтня, після тижневої перерви, розпочала працю сесія Верховної Ради України. Це був „День Уряду". Депутати прослухали інформацію представників Кабінету Міністрів про підготову до зими.

Голова Верховної Ради Олександер Мороз повідомив, що парляментарна група „Аґрарники України" зліквідувалася, а натомість створилася нова фракція зі Селянської Партії України із 27 депутатів. Очолив нову фракцію голова Селянської Партії України Сергій Довгань.

Віцепрем'єр-міністер України Василь Євтухов, виступивши в парляменті поінформував про зміни розрахунків за ґаз в Україні: держава у 1996 році забезпечуватиме газом лише населення, комунальні господарства і бюджетні організації. Промислові підприємства мають самі подбати про себе. З цією метою плянується найближчим часом створити паливно-енергетичну біржу. Нерентабельні шахти з видобутку вугілля плянується закрити. За словами Євтухова, у видобутку однієї тонни вугілля беруть участь біля 6,000 людей, в той час, як у ЗСА — 114 осіб, а в Европі від 800 до 1,500 осіб. Така ситуація зумовлена дуже поганими умовами і застарілим обладнанням шахт, що створює на шахтах критичне фінансове становище. Також і постійне неплачення за отримане підприємствами вугілля.

Виступили також віцепрем'єр-міністер Роман Шпек та віцепрем'єр Петро Саблук. Р. Шпек повідомив, що мінімальну пенсію буде збільшено з 2,100,000 до 3,600,000 карбованців на місяць. Якщо платня за помешкання становить більше, ніж 15 відсотків загального доходу сім'ї, то надаватиметься допомогу в сумі 2,600,000 карбованців. П. Саблук поінформував про ситуацію на селі.

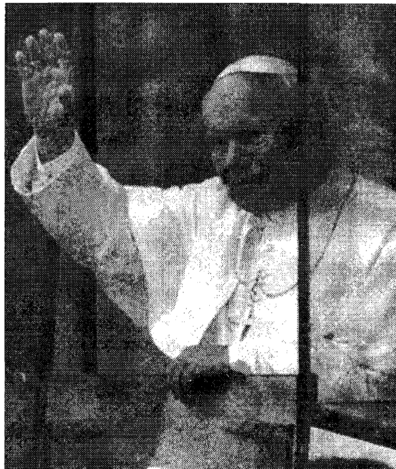
Після чого була довша дискусія навколо указу Президента України про створення фонду розрахунків за енерґію. Дебати закінчилися тим, що парлямент наклав вето на згаданий указ як такий, що порушує існуючі закони. Президентові рекомендовано всі пункти узгіднити з законами України.

Затримано законопроєкт

Вашінґтон. — Новий законопроєкт у справах протитерористичних акцій в країні було запропоновано в Конґресі зразу після трагічної події збомблення в Оклагома Ситі. Під враженням цієї події у нікого не було сумнівів, що запропонований законопроєкт, що надавав широкі можливості запобігань, чи інших потрібних заходів, щоб припинити негайно будь-які підозріння терроризму, перейде. Згаданий законопроєкт був спонзорований не тільки самим президентом Биллом Клінтоном, але також і конґресменами обидвох партій.

Одначе сьогодні справа цього законопроєкту набрала зовсім іншого значення, а причиною для цього були Конґресові переслухання недавніх терористичних злочинів у Вейко, Тексас, Рубі Ридж, Айдагo і Оклагома Ситі. Справа в тому, що велика кількість конґресменів як республіканців, так і демократів, будучи присутніми на переслуханнях, стали скептичними, коли йдеться про правдомовність аґентів окремих відділів правоохоронних органів. І саме беручи це під увагу, законопроєкт, який здавався без сумніву мав би стати законом, тепер затримано на бажання зокрема консервативних республіканців і ліберальних демократів.

ПАПА ВІДВІДУЄ ЗСА

Папа висідає із своєї лімузини.

Нюарк, Н. Дж. — У середу, 4-го жовтня, на нюаркське міжнародне летовище о год. 3.30 по полудні приземлився літак з нетерпеливо очікуваним багатьма тисячами вірних пасажиром Папою Іваном Павлом II. Хоч погода не була надто привітною, бо падав дощ, то все ж таки тисячі вірних, а зокрема дітвори, з ентузіязмом вітали голову Католицької Церкви. Хоча це вже четверті з черги відвідини Папи до землі Вашінґтона та другі до нюйоркської метрополії, то це в жодному разі не зменшило піднесення тих, які його вітали.

Першим привітав Папу президент Билл Клінтон з дружиною Гілларі, а після нього церковні та світські особистості. У своїй привітальній промові Президент дякував Папі за відвідини, а також за дощ ним привезений, підкреслюючи що його зараз саме у цій частині країни дуже потрібно.

Папа Іван Павло II у своїй привітальній промові подякував всім за щирі та сердечні привітання, а зокрема Президентові та його дружині, які прибули сюди з Вашінґтону. Він підкреслив

(Закінчення на стор. 3)

Поранено президента Македонії

Загреб, Хорватія. — У вівторок, 3-го жовтня, невідомі особи вибухівкою, контрольованою на віддаль, важко поранили македонського президента Кіра Ґліґорова. Злочин вчинено на головний вулиці Скоп'є, столиці Македонії, на віддалі 250 ярдів від будинку парляменту, куди К. Ґліґоров їхав до свого бюра. Водія авта, в якому їхав Президент, убито, а крім того поранено троє прохожих. Про цю подію повідомили засоби масової інформації західні дипломати, які перебувають у Македонії. Їхні звідомлення про поранення та стан Президента дещо розходяться з повідомленнями місцевих передач радіо та телевізії, які твердять, що поранення не є поважним і Президент після успішної операції цього ж дня, є притомним і розмовляє зі своїми лікарями.

Ця нова акція терроризму сильно занепокоїла світову громадскість, а зокрема ЗСА, які в особі К. Ґліґорова мають доброго союзника. Як відомо, американські збройні сили є частиною тих відділів миротворчих військ Організації Об'єднаних Націй, що охороняють кордони Македонії від поширення на її територію воєнних подій з сусідньої Боснії.

О. Мороз зустрівся з делегацією Кувайту

Київ (УНІАР). — 2-го жовтня відбулася зустріч голови Верховної Ради України Олександра Мороза з делегацією Національних зборів Кувайту, які очолює Салех Юссеф-і-аль-Фадаль.

Відкриваючи зустріч, голова ВР України висловився за налагодження контактів України з Кувайтом на парляментарному рівні. „Ця зустріч започатковує співпрацю між нашими державами", — наголосив О. Мороз. Учасники зустрічі обговорювали проблеми економічного співробітництва, зокрема в галузі машинобудування, сільського господарства і нафтогазового комплексу. Члени кувайтської делегації поділилися досвідом своєї праці. Йшлося також про створення у ВР України групи міжпарляментарних зв'язків з Кувайтом. Голова ВР України отримав запрошення відвідати Кувайт з офіційною візитою у відповідний для нього час.

У зустрічі взяли участь голова Комісії ВР з питань економічної політики та управління народним господарством Олег Таранов, голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльности Віктор Суслов, голова Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Борис Олійник.

Голодівка УНА триває

Київ (Р. Р.). — Тут на Майдані Незалежности голодують 20 членів УНА-УНСО, які два тижні тому розпочали цю акцію протесту проти заборони організації.

Щодня міліція затримує 10–15 голодуючих, яких везуть до суду і засуджують до 15 діб ув'язнення „за спротив представникам міліції". Отримав 15 діб і заступник голови УНА Дмитро Корчинський. Він голодує в тюрмі. За станом на 28-го вересня вже було заарештовано 163 члени УНА-УНСО. В помешканнях членів УНА-УНСО проводяться обшуки.

Учасники акції з білими пов'язками на головах розташовуються на сходах. Навколо них збираються люди, переважно пенсіонери. Унсовці тримають транспаранти з вимогою поновити реєстрацію і відновити справедливість щодо несправедливо засуджених. Коли з'являється міліція — лунає наказ згорнути плякати. Наказ виконують. Вслід за цим з'являється загін міліції особливого призначення (ЗМОП). Учасники голодівки беруться за руки і скандують: „УНА — до влади!", „Зрадників — на палю!", „Україні — слава!"

Люди навколо них теж беруться за руки, намагаючись захистити від міліціянтів. Змопівці вправно відтісніють публіку від учасників голодівки, часом завдаючи стусанів пенсіонерам. Швидко створюється коридор, захищений молодиками в бронежилетах, і тоді крізь нього біжать вояки у міліційній формі, хапають учасників голодівки у тягнуть за руки і ноги до „воронка" та везуть геть.

Спостерігачі реагуютьболяче, обурюються, як можна переслідувати українську патріотичну організацію, щось радять унсівцям, дискутують з міліціянтами, які охороняють голодуючих. Щоправда, їх охороняли тільки до 3-го жовтня, коли в голодівці брали участь народні депутати України від УНА Юрій Тима та Олег Вітович. Коли ж вони 3-го жовтня пішли на сесію Верховної Ради охорону зняли. Дні стають холодні, а намету у голодуючих конфісковано. Акція поширилась на

Україна і Росія: нелегке співіснування

Ню Йорк (Микола Рябчук). — Упродовж двох днів, 22-23 вересня, провідні фахівці з України, Росії, Канади, Америки та інших країн обговорювали різні аспекти українсько-російських взаємин у рамках наукової конференції "Народи, держави, ідентичності: українсько-російське протистояння", зорганізованої тут Інститутом ім. Гаррімана Колюмбійського університету, за сприяння Національної фундації на підтримку гуманітарних наук (ЗСА), Фундації Гумбольдта (Німеччина), Канадського Інституту Українських Студій, Кельнського інституту вивчення Східної Европи, Фундації Чопівських та Центру російських і східноевропейських студій Єйльського університету.

Українська сторона була представлена цього разу чи не найкраще: з 25-ти доповідей, виголошених на конференції, вісім належало дослідникам з України: Володимир Кулик, Сергій Плохій, Михайло Молчанов, Володимир Євтух, Валерій Хмелько, Павло Жовнірченко, Сергій Ціпко, Олексій Гарань, і ще восьмеро західніх учених українського походження взяло участь у презентаціях: Зеновія Сохор, Іван Яворський, та в дискусіях: Зенон Когут, Роман

льні ідентичності у релігії, освіті, культурі, науці", "Політичні ставлення та ідентичності: партії, вибори, громадська думка, засоби інформації", "Національні меншини в Росії та Україні", "Україна й Росія на світовому рівні: міжнародні взаємини". Найголовніша дискусія, однак, вийшла за межі конкретних сесій і перетворилася на, сказати б, перманентну полеміку довкола питання, що таке націоналізм і та в чому полягають труднощі застосування цього терміну щодо України.

З одного боку, для більшости західніх та "ліберальних" російських дослідників характерним є зверхньо-поблажливе або й гидливе ставлення до всякого "націоналізму" — як виявy темних інстинктів і цивілізаційної недорозвинености, явища, яке, на їх думку, ще сяк-так можна толерувати в перехідний період, але яке аж ніяк не пасує зрілим, модерним демократіям.

А з іншого боку, для більшости українських і не лише українських учених цілком очевидною є лицемірність такого погляду. Поперше, тому що націоналізм і далі залишається силою, що цементує модерні нації — і то не лише французьку чи німецьку, а й канадську та американську, котрі пос-

ши їх навести бодай один приклад держави, котра б не була тою чи тою мірою "націоналізуючою". А подруге, навіть після формального проголошення незалежности Україна все одно залишається до великої міри країною колоніяльною — і за своєю політичною культурою, і за характером економіки, і, найголовніше, за становищем українців у цій державі.

Ця проблема прозвучала особливо гостро у репліці Юрія Шевчука з Нової школи соціяльних досліджень в Ню Йорку, котрий зауважив, що росіяни в Україні та інших післясовєтських республіках — це не просто меншина, одна з багатьох, а — меншина імперська, тобто така, що домінувала і домінує досі в усіх сферах життя: у війську, державній адміністрації, на виробництві, в торгівлі, науці, освіті, культурі. А тому суто формальні посилання на статистичні дані, згідно з якими в Україні проживає 72 відс. українців і 23 відс. росіян, не прояснюють, а радше затемнюють і без того скомплікованy справу. Тожкома, вони ігнорують той підставовий факт, що у більшості українських міст українці не мають і половини тих прав і можливостей, які має імперська російськомовна "меншість".

В Україні

Рівень інфляції знижується

КИЇВ. — Темпи інфляції, а відповідно й рівень банківських кредитних ставок, поступово знижуються. Коментуючи рішення про перенесення термінів введення гривні на наступний рік, прем'єр-міністер Євген Марчук пояснив, що перш ніж впровадити нову національну валюту, Уряд мусить добитися суттєвого зниження інфляції та стабілізації фінансового ринку. Національний Банк України та Кабінет Міністрів домовились, за його словами, знизити рівень інфляції у четвертому кварталі цього року до 1.3-1.9 відс. на місяць.

С. Головатий приступає до виконання обов'язків

КИЇВ. — Прем'єр-міністер Євген Марчук представив співробітникам Міністерства Юстиції новопризначеного міністра Сергія Головатого і висловив сподівання, що кероване ним міністерство посяде гідне місце у системі демократизації України. Своєю чергою С. Головатий повідомив, що він звільнився з постів президента Української Правничої Фундації та голови Асоціяції Українських Правників у у зв'язку з переходом на нову працю. Що ж до суміщення ним обов'язків міністра і депутата, то це питання повинна вирішувати Верховна Рада. На запитання журналістів, чи змінються, бува, його політичні погляди у міністерському кріслі, С. Головатий сказав, що завжди мав власні переконання. "Тепер я є членом українського Уряду і маю намір служити українській державі". Він запевнив також, що проблема з реєстрацією УНА буде вирішена у цілковитій відповідності до існуючих законів.

Румунія — не Росія, але домовитися з нею теж важко

КИЇВ. — Посол України з особливих доручень Володимир Василенко, який очолює українську делегацію на переговорах з Румунією з приводу підписання широкомасштабного загальнополітичного договору, заявив, що сторонам ніяк не вдається погодити преамбулу договору та його ст. 2, де йдеться про законність і непорушність існуючих державних кордонів. Після додаткової експертизи й нових консультацій переговори, правдоподібно, будуть продовжені.

Премія правозахисникові

КИЇВ. — Українсько-американське бюро захисту прав людини присудило премію ім. Валерія Марченка керівникові Української Асоціяції "Міжнародна амнестія" Мирославові Мариновичу за найкращу репрезентацію правозахисних ідей у засобах масової інформації.

Продовжується страйк шахтарів

ЛУГАНСЬКЕ. — 28-го вересня продовжили страйк 84 з 508 робітників чотирьох змін шахти Краснокольнське об'єднання „Стахановвугілля".

У СВІТІ

ВІЙСЬКОВИЙ ЕКСПЕРТ російського Інституту оборонних досліджень Антон Суріков, коментуючи можливе збільшення числа членів НАТО за рахунок прибалтійських республік, сказав, що це буде для Росії „останньою краплею, яка переповнить чашу її терпіння". Він остеріг, що у цьому випадку „російські збройні сили ввійдуть на територію Литви, Латвії та Естонії, а будь-які спроби Північно-атлантичного оборонного союзу силою перешкодити окупації можуть привести до початку світової ядерної катастрофи". Щодо плянів Польщі також стати членом НАТО, то А. Суріков заявив, що тоді Росія „змушена буде негайно озброїти свої війська на польському кордоні тактичною ядерною зброєю". Невідомо тільки, що має на увазі російський мілітарист, коли говорить про „свої війська на кордоні з Польщею", адже Росія з Польщею не межує.

АҐЕНЦІЯ СТАТИСТИКИ Европейського союзу видала довід-

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 3-ГО ЖОВТНЯ, Американська медична асоціяція, що впродовж довгих місяців не забирала публічно будь-якого становища, щодо республіканських пропозицій змін у програмі охорони здоров'я Медікер, вкінці висловила свої турботи. Найперше, згідно з Джеймсом Стейсі, речником згаданої асоціяції, лікарі турбуються тим, що пропоновані республіканцями зміни включають також і межі платностей за лікарські послуги, а це на їх думку зробить програму Медікер замало атрактивною прибутково для багатьох лікарів. Це на думку аналітиків є цілковитим відгомоном побоювань Уряду президента Билла Клінтона та демократичних конґресменів.

У ПРОЦЕСІ СХВАЛЕННЯ збалянсованого державного бюджету президент Билл Клінтон у вівторок, 3-го жовтня,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Погляд з мотоцикля

Щоб залишитися великою країною, Америка і далі має бути відкритою для світу, щедро ділитися своїм унікальним досвідом і разом з тим визнавати, що цей досвід не тільки позитивний, але в чомусь і негативний. Дуже багато американців усвідомлюють цю інтеґруючу місію своєї країни, бачать її невіддільною від світового контексту.

Прикладом такого бачення є книжка Джеймса Роджерса „Інвестор-мотоцикліст", яку видало видавництво Рендом Гавз. Протягом трьох років, 1990—92, автор об'їхав на мотоциклі довкола плянети, з'ясовуючи для самого себе ситуацію в різних країнах на предмет вигідности чи невигідности вкладення капіталу в її економіку.

Переїхав Дж. Роджерс і через територію молодих держав, що постали на руїнах совєтської імперії. Його висновок щодо Росії є цікавий для нас, українців, адже Москва, домагаючись „поглибленої економічної інтеґрації" з сусідніми незалежними країнами, передусім з Україною, подає це як свою готовість сприяти розвиткові цих країн. Тим часом Дж. Роджерс, спеціяліст у ділянці нових ринків та інвестицій у країнах, що розвиваються, відносить Росію до найбільш відсталих держав „третього світу". Її насущним завданням є „догнати і перегнати" не Америку, а африканську Ботсвану, де вже здійснено ті підставові економічні реформи, яких Росія все ще не починала.

Дж. Роджерс стверджує, що з економічної точки зору теперішні Росія і Африка подібні до Америки XIX сторіччя — тобто вони з великим запізненням виходять на дорогу демократії та ефективного господарювання. „Для капіталу все одно, — пише він,— чорний ви чи білий, комуніст, соціяліст, християнин чи мусулманин. Єдине, що для нього не все одно — це його власна безпека і прибуток". Тому нема іншого способу економічного розвитку, як тільки узаконити приватну власність, встановити для всіх помірковані податки і зробити грошову одиницю конвертованою — тоді закордонний капітал, відчувши для себе перспективу, прийде сам.

Разом з тим у міркуваннях Роджерса, нібито таких меркантильних, зовсім нема цинізму. Говорячи про давній страх комуністичних країн перед закордонним капіталом, а цей страх ще й тепер опосідає ліві парляментарі більшості в Росії, Білорусі та й в Україні теж, — він підкреслює, що „Америка в XIX сторіччі брала величезні кредити, однак мудро інвестувала їх. Ми не купували ні футр для диктаторів, ні дорогих авт для Мобуту. Гроші вкладалися у виробництво і країна багатіла". Нехай почервоніють від цих рядків наші українські „мобуту"!

Найбільш актуальною книга Дж. Роджерса є в тому сенсі, що вона остерігає від спокуси так званої „соціяльно орієнтованої", тобто контрольованої армією урядових бюрократів економіки. Уряд Зімбабве, наприклад, запровадив низькі ціни на кукурудзу, щоб усі могли мати дешевий хліб. У висліді за 10 років „соціяльної справедливости" виробництво кукурудзи зменшилося на 98 відсотків! Місцеві фармери стали вирощувати квіти, бо на квіти уряд цін на запроваджував. „А якби уряд не встановив цін на кукурудзу, то прийшли б люди з капіталом, створили б іриґаційну систему, і навіть найбездарніші фармери знайшли б спосіб заробити. І кукурудзи в країні не бракувало б",— пише Дж. Роджерс.

Критичний патос книги досягає свого апогею, коли автор має має на увазі американську дійсність: „Боляче бачити, в якій мірі моя країна ще провінційна та ізольована... Мене лякає, що жодна політична партія не хоче поважно зайнятися економічними проблемами... Гроші йдуть на сплату всього того, що не дасть ніякого доброго вислід у в майбутньому... Нікчемних програм так багато, що підвищувати податки для їх сплати — це божевілля..." Кажучи, що існуюча в країні система „прогнила і скорумпована", Дж. Роджерс пророкує, що „Клінтон буде останнім президентом від своєї партії".

І все ж автор не був би справжнім американцем, якби не вірив у здатність Америки до постійного оновлення. Між іншим, він високо цінить досвід Чіле: „Коли країна, яка перебувала у глибшій ямі, ніж ми, змогла за 15 років наново відбудувати свою економіку, то нам це має вдатися швидше — треба лише правильно взятися за справу і знайти в собі силу здійснити запляноване".

Іван Гвозда

ДО ПИТАННЯ ДІЯСПОРИ

II

Концепція „діяспори" може в недалекому майбутньому відігравати важливу ролю в потребі тіснішого, ніж дотепер, співдіяння між українською еміґрацією і материком. Тому, на нашу думку, потрібно її якраз тепер більше присвятити часу і уваги. Варто кинути світло на історичний розвиток поняття „діяспори", зокрема стосовно до діяспорного історичного жидівства, на функціональне значення концепції „діяспори" та на її імплікації для дальшого розвитку нашої світової спільноти, зокрема, для наладнання якнайефективнішої співпраці з Україною.

Як вже сказано на початку цієї статті, словом „діяспора" в літературі, призначеній цьому питанню, описується історичне розсіяння жидів по різних країнах світу. В первинному значенні „діяспора"— це перебування великої кількости жидів поза Палестиною. Для греків це поняття відноситься до перебування нації, або її частини поза кордонами її матірної держави, або її державної території, і її розсіяння поміж іншими національними групами. Щобільше, для давніх греків така національна група понад усе зберігає свою національну культуру, вважає себе за нерозривну частину всього свого решта народу, а зокрема частиною материкового народу (для жидів це була Палестина з головною їх Церквою в Єрусалимі, яка для них була духовною столицею).

На підставі вже сказаного, щоб бути діяспорою, еміґраційні ґрупи, порозкидувані по різних країнах, мають бути перш за все національною спільнотою, вважати себе частиною материкової нації, зберігають релігійно свою національну культуру. Як національна спільнота в країні чи в країнах свого перебування, діяспора повинна мати заґварантований державним чи державними законами (або до цього компетентним міжнародним тілом) автономний статус, мати свою власну внутрішню чи внутрішні управи, мати право видавати свої місцеві закони. Для прикладу, згідно із „Мішною" (Книга законів), жиди, яких в свій час в Александрії і околиці начислювалося один мільйон, потрафили оформити окремі жидівські зобов'язуючі закони для Юдеї, а окремі для діяспори (shutz la-aretz), навіть зорганізували свою власну еміґрантську державу (politeia) та навіть мали свого архона і свою Раду старших (gerousia).

Характеристичним для історичного поняття „діяспори" є власне „пупцевий" зв'язок з материнською національною державою (з Сіоном), її члени масово відвідують, беруть активну участь в її суспільно-культурному житті, вони вважають, що їх Сіон має над цілою діяспорою духовну геґемонію. У випадку жидівської діяспори в часах, коли Юдея була ще незалежною, діяспора її масово відвідувала, брала активну участь в її річних фестивалях, навіть платила спеціяльні податки для втримання головної церкви в Єрусалимі.

Українська діяспора, якщо українська світова еміґрація вважає за потрібне такою стати, буде мусіла мати свої наукові центри (жиди втримували в центрах їх діяспори т.зв. Талмудські академії на чолі з їх провідниками, geonim у Вавилонії, які між VII і XI століттями були інтерпретаторами релігійних і правних писань як для окремих осіб, так і для всіх жидівських громад), щоб плекати передову культуру, науковість, щоб доповнювати потреби України і бути її правдивими амбасадорами поза її границями, будучи конструктивно-активними і продуктивними в усіх ділянках життя країн перебування українських еміґрантів. Зокрема дуже важливими ділянками для України є економіка, масові засоби інформації, політика, наука, культура. Якщо ж потрібно прикладу для потреби продуктивної активности для діяспори і України, то ним може послужити історичне жидівство. Жидівські громади, які в часах Римської імперії проспервували не лише в Римі, але й в багатьох колишніх грецьких містах, включно й в містах на північних берегах Чорного моря, в центральній Европі вони опинилися в IV столітті, головно в Німеччині, Ґалії і Еспанії, в імперії Карла Великого. Цікаво, що вони потрапили, для прикладу, в каліфаті Кордови зайняти навіть найвищі державні позиції, а навіть стати провідниками арабо-жидівського літературного ренесансу. У Франції і Німеччині, незважаючи на переслідування і пізніші матеріяльні ушкодження, завдяки їхньому сильному духовному проводові, жиди потрапили розвинути окремі автономні громади (Judenstadt, juiverie, ґетто), де змогли плекати жидівські національні традиції, культуру. Коли в середньовіччі жиди були видалені Англією, Францією, Еспанією і Портуґалією, центр жидівської діяспори був перенесений до Туреччини і Польщі, а в XVII столітті він розвинувся в Німеччині і Польщі (Ashkenazim) де, а зокрема в Польщі, жиди користувалися широкою автономією. До речі, після розподілу Польщі у XVIII столітті коло одного мільйона жидів опинилося в Російській імперії, а в XIX столітті їх тут сконцентрувалося коло 6 мільйонів. Погроми і переслідування в цій імперії примусили жидів, зокрема, починаючи з 1871 року, виїздити до ЗСА, де впродовж наступних 50-ти років їхня кількість з 250,000 збільшилася до 4-ох мільйонів. (У 1914 році приблизно 170,000 жило в Палестині, і тут почала народжуватися дуалістична концепція Сіону і діяспори — galuth).

Українська діяспора, якщо правильно зорганізована і якщо її зорганізованість опиниться в талановитих руках її провідників, може й сама розвинутися до рівня передових суспільств західньої Европи й може стати для України свого роду лябораторією, через яку буде можна провести між Заходом і Україною постійні приятельські та взаємозбагачуючі зв'язки.

Для української діяспори буде проблемою як питання асиміляції в країнах перебування українських еміґрантських спільнот із загальним їх населенням, включно з питаннями мішаних подруж, переключення на пануючу мову, затрачення українських звичаїв тощо, так і проблема діяспоральних вимог вважати себе міжтериторіяльною надією і вимагати статусу і прав національної меншости, згідно з сучасними міжнародно прийнятими нормами громадських і людських прав. Окреме питання, яке заслуговує на увагу, — це ставлення української діяспори до питання повернення до українського Сіону. Наскільки діяспора, і чи взагалі, має сприяти виїздові на постійно в Україну як оремих членів, так і груп діяспори, і навпаки, чи допомагати тим, які хотіли б на постійно переселитися з України в країни діяспори. Жиди, наприклад, застановляються над питанням, чи діяспора не є Божою карою. Натомість, Раші, жидівський середньовічний коментатор, пояснюючи в цій справі Талмуд, твердив, що діяспора є корисна тим, що розкидані члени нації не можуть загинути всі в той сам час. Інші жидівські провідники вважають, що їх діяспора — це жидівська місія, за що варт навіть пожертвувати асимілюванням. Сіоністи вчать, що діяспора своєю природою є призначена на загибель, на національну екстермінацію через асиміляцію. Тому ті, які не хочуть національно загинути, мусять стриміти до творення жидівської держави, Judenstaat, дім нації в Палестині. Одначе, в світлі реального життя, навіть сіоністи прийшли до переконання, що й вони мусять погодитися з існуванням жидівської національної діяспори, що діяспора мусить існувати поряд із національною державою. В цьому переконується й українське суспільство на поселеннях, бо тільки діяспорна упорядкованість може стати запорукою його кращого майбутнього, не дозволить поселенням далі себе послаблювату до тої точки, що не лише не зможе стати допоміжним чинником українській державі, але й сама може завмерти.

Д-р Анатолій Лисий

ПЕРЕД 14-ИМ СОБОРОМ УПЦ В ЗСА

I

12-14-го жовтня 1995 року відбудеться в Бавнд Бруку Звичайний собор УПЦ в ЗСА. Підія ця не є звичайною, не зважаючи на назву. Собор відбувається в нових обставинах, які впливають на значення його, а тим більше і на його майбутні рішення. Ці рішення мають окреслити завдання та шлях УПЦ в ЗСА на наступні роки.

Згідно зі статутом, передсоборова резолюційна комісія має виготовити проєкт резолюцій, які будуть представлені соборові на затвердження зміни чи відкинення. Звичайно цей проєкт буде стосуватися загальних постанов собору, а вже на самому соборі будуть прийняті більш специфічні постанови для дальшого життя Церкви.

Передсоборова комісія вже звернулася до всіх парафій УПЦ в ЗСА з запрошенням підготувати і подати до комісії свої пропозиції до резолюцій собору. Вони будуть розглянені і відповідно включені до резолюцій. В додатку до цього додаткові резолюції можуть бути запропоновані під час собору його делеґатами. Остаточне слово над резолюціями має собор нашої Церкви.

Які ж обставини надають 14-му Соборові УПЦ в ЗСА особливого значення? На мою думку, є дві головні обставини, які є переплетені між собою і які відіграють велику ролю в житті УПЦ в ЗСА і консеквентно будуть мати вплив на хід собору.

Найперше це стан Української незалежної Церкви в Україні (двох патріярхів УПЦ КП і УАПЦ). Розділ Української Церкви на УАПЦ і УПЦ КП незадовго після смерти Патріярха Мстислава розглядалося в УПЦ в ЗСА як явище неґативне і таке, яке потребує найпершої уваги для добра не тільки самої Церкви, а й для добра незалежної України взагалі. Тому всі намагання і спроби впливів з боку УПЦ в ЗСА були спрямовані якраз на полагодження цього конфлікту. Та, на жаль, об'єднання не досягнено і вигляди на нього є дуже сумнівні.

Але таке об'єднання з вибором одного патріярха є конечно потрібним для зміцнення становища незалежної Української Церкви в Україні і за кордоном. Цим кроком престиж Української Церкви значно збільшиться, як також і збільшиться духовна і фізична сила її та допоможе у поборюванні московських впливів.

Немає сумніву, що відвоювання широких мас народу від московського духовного опанування є головним завданням Української Церкви. Такий крок також відкриє великі можливості для зближення між Київською Церквою і Вселенською Патріярхією з посередництвом і допомогою Української Церкви в ЗСА і діяспорі. В останнім часі про цю передумову були поінформовані обидва Патріярхи Українських Церков. Визнання канонічности УПЦ в ЗСА і діяспорі збудило поновне бажання з боку УПЦ КП і УАПЦ в Україні відкрити більш активніші дороги зв'язків з нашою Церквою за кордоном. Та несподівана і передчасна смерть Патріярха Володимира перервала ці початкові пляни і створила в Україні нову ситуацію, яка може вплинути на хід наших майбутніх відношень. Все ж, не зважаючи на будь-які ускладнення, наша ціль залишається однією: досягнути об'єднання Української Церкви в Україні під одним патріярхом, а потім визнання світовим православ'ям Українського Патріярхату в Києві, як рівного з рівним між усіма Православними Церквами світу. Таке визнання може і повинно прийти лише з допомогою Вселенської Патріярхії, тобто нашої Церкви-матері.

Друга обставина, яка матиме значний вплив на перехід і рішення 14-го Собору — це прийняття Українською Православною Церквою в ЗСА і діяспорі омофору Вселенського Патріярхату. Цю подію, яка сталася в березні ц. р., я вважаю однією з важливіших подій в історії нашої Церкви. Вже давно були спроби здобути прихильність і допомогу нашій Церкві від Вселенської Патріярхії направити ту кривду, яку було зроблено нашій Церкві в 1686 році. Тепер ходять різні інтерпретації тих далеких в історії подій. Та добрий студент історії може легко пересвідчитися про правдиві факти тих часів, прочитавши „Українська Церква. Нариси з історії Української Православної Церкви" Митрополита Іларіона (Огієнка), особливо стор. 227-237, або „Нарис Історії Української Православної Церкви" т. II, стор. 292-343 І. Власовського. Пізнавши правду і позбувшися нарешті типічної риси української ментальности, що у всьому винні тільки наші воріженьки, ми зможемо дивитися на теперішні факти історії більш холоднокровно і реально. А реалітети нашого церковного життя кличуть нас не барахтатися тепер в „мутних" водах минулого, не тратити дорогого часу на шукання „хто винен?", не кидатися в емоції і паніку, бо це не вийде на нашу користь. Нам треба згуртувати всі свої сили в Україні і в діяспорі в протистоянні патріяршій Москві, яка в своїм відношенні до незалежної Української Церкви опирається не тільки на церковні канони, не тільки на підтримку інших Патріярхій, але також має повну підтримку своєї власної держави.

Роздрібнена і ослаблена Українська Церква в Україні в сучасний час є позбавлена будь-якої підтримки свого власного Уряду. Влада сама не має чітко виробленої церковної політики. Будучи в своєму складі переважно атеїстичною, вона не має ніякого досвіду в конфесійних справах.

(Закінчення буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Марта Тарнавська

„Любий баламуте" у Філядельфії

В суботу, 23-го вересня ц. р. українська громада Філядельфії мала рідкісну нагоду побачити виставу професійного українського театру. Київські актори Богдан Ступка і Світлана Ватаманюк приїхали до Америки з постановкою п'єси „Любий баламуте", щоб цією виставою в різних осередках українського поселення відзначити ювілей Лідії Крушельницької, заслуженого в діяспорі театрального діяча і педагога, що ось уже 40 років працює з талановитою українською молоддю у своїй театральній студії в Ню Йорку. Так як заслуженого науковця молодші колеґи й учні вшановують у культурному світі фестшріфтом, так молодші колеґи-актори вшанували Лідію Крушельницьку зразком високого професійного театрального мистецтва.

Професійний драматичний театр українською мовою, як відомо, в діяспорі давно-давно вже не існує. Любителі театру тужать за культурною розвагою, яка піднімається понад фолкльор і самодіяльну аматорщину. Є такі серед нас, що спеціяльно їдуть в Україну, щоб дивитись на вистави драматичних українських театрів. Дехто з тих любителів театру — такі, наприклад, театрознавці як Юрій Шевельов, Богдан Бойчук, Валеріян Ревуцький, Лариса Онишкевич пишуть часом про театральні вистави в Україні, і пересічний культурний глядач у діяспорі тільки із заздрістю може читати про театральні фестивалі у Харкові, про успішні вистави драматичного Театру ім. Івана Франка у Києві або Драматичного Театру ім. Заньковецької у Львові. Туристи, що мали щастя бачити в Україні такі вистави як „Енеїда", як „Тев'є-молочник", мали нагоду пережити велике захоплення і зворушення і гордість за високі досягнення українського театрального мистецтва. Але в таких постановках бере участь велика кількість акторів, і надія, щоб такі багатолюдні ансамблі можна було спровадити на гастролі до Америки, видається мрією. Але є чимало п'єс модерного світового репертуару, де виступає тільки чотири, три, дві, а то й одна особа. В таких постановках вимоги до акторів ще більші, як звичайно: на майстерності їхньої гри тримається ціла вистава. І Богдан Ступка і Світлана Ватаманюк мали змогу бути вже із виступами в Америці минулого року, саме у таких постановках, де участь брало дві-три особи. С. Ватаманюк виступала у спектаклі „Леся Українка в піснях і слові", а Б. Ступка в п'єсі „Записки божевільного". Хто бачив Б. Ступку в цій сценічній адаптації твору Миколи Гоголя, той міг переконатися, що Б. Ступка — це актор надзвичайний, непересічний, обдарований винятковим талантом. Віртуозність його гри стоїть на рівні найкращих акторів і нюйоркських і навіть лондонських театрів і ми можемо бути горді за нашого земляка. Один з київських критиків (А. Драк) схарактеризував Ступку, як унікального актора, що „володіє даром випромінювати могутню емоційну енерґію в залю..." А сам Богдан Ступка висловився про мистецтво актора ось як: „Актор увесь час створює інші людські світи. І якщо ти обереш певний стиль, стереотип життя, ти зможеш грати лише одну ролю — і в житті, і на сцені. Щоб творити, треба мати перед очима і в пам'яті багато життєвих моделів, доль. Адже це така професія, де не можна раз і назавжди вхопити Бога за бороду. Треба постійно залишатися учнем і завжди бути готовим до змін". Як бачимо, Б. Ступка — автор вийнятково інтеліґентний і творчий, та ще й з неабияким відчуттям гумору.

П'єсу „Любий баламуте", так як її грають Ступка і Ватаманюк в Америці, створив молодий режисер, художній керівник Київського Молодого Театру Валентин Козьменко-Делінде.

Що являє собою п'єса „Любий баламуте"? Реклама пов'язувала цю річ із Б. Шовом, і непоінформований глядач міг думати, що це одна із п'єс цього славетного англійського драматурга. Насправді Дж. Б. Шов пов'язаний із п'єсою не тільки як співавтор, але і як головний персонаж. Справа в тому, що „Любий баламуте" — це п'єса, побудована на автентичному листуванні між Дж. Б. Шовом і славною британською актрисою Стеллою Патрик Кемпбел і автором цієї п'єси є американський актор, режисер і драматург Джером Кілті. Англійська назва п'єси — „Dear Liar". Кілті написав її ще 1960 року і вона ставилася з великим успіхом на сценах ЗСА, Англії, Італії, Німеччини, Франції, Югославії, Індії, Сінґапуру і Росії. Вона була також екранізована для американської телевізії.

Листування між англійським драматургом і актрисою, що була відома як Мисис Патрик Кемпбел, почалося 1899 року і тривало повних 40 літ. Почалося воно, коли Мисис Патрик Кемпбел була на вершинах своєї слави ак актриса лондонської сцени, а Шов був тільки моловідомим театральним критиком. Їй було 34 роки і вона була вдовою, він був на десять років старший і вже одружений із Шарлоттою Пейн-Тавнсенд. Під кінець листування Шов, уже світової слави драматург, а Патрик Кемпбел, постаріла забута актриса, що після короткої фільмової кар'єри в Голливуді доживала віку у злиднях. Щоб вийти із фінансової скрути, вона просила дозволу в Шова опублікувати їхнє листування, яке вона зберігала в коробці під ліжком. Щов заявив, що поки його жінка живе, він такого дозволу не дасть. Неопубліковані листи знайдено тільки після смерти Мисис Патрик Кемпбел 1940 року у Франції.

Листування віддзеркалює і професійні ділові взаємини драматурга з актрисою і їхні інтимні стосунки. Славетну свою комедію „Пігмаліон" (яка потім зажила слави вдруге як мюзикл „Моя чарівна лейді") Шов написав спеціяльно для Патрик Кемпбел і вона була першою в історії театру Елізою Дуліттел. Шов захоплювався Мисис Патрик Кемпбел і як актрисою, і як жінкою. Він називав її Стеллою, писав їй у листах про те, що вона прекрасна, що він її палко кохає, але що життя його з нею — неможливе. Вона в свою чергу захоплювалась його дотепом і інтелектом, його талантом і глибиною спостережень, але заміж вийшла за іншого, за Джорджа Корнваліса-Веста.

Щоб зрозуміти любовну гру, яку віддзеркалена у п'єсі, побудованій на автентичних листах автентичних історичних персонажів, варто знати трохи більше про самого Дж. Б. Шова і зокрема про його ставлення до жінок. Шов, переконаний соціяліст, вважав, що жінки в сучасному йому капіталістичному суспільстві — поневолені і позбавлені належних їм рівних з чоловіками прав. Героїні його драм — „Жанна д'Арк", „Мейджор Барбара", „Кандіда", Елайза Дулиттл — це сильні, незалежні, самовпевнені особистості, що не є нічиїми рабинями, а належать передусім самі собі. Шов ставить жінок на інтелектуальний п'єдесталь, але в нього в той же час дуже амбівалентні і

(Закінчення на стор. 3)

УВАГА! УВАГА!

Подається до загального відома громадянства, що в

жовтні 1995 р.

перший раз в ЗСА

виступить довго очікуваний

ДЕРЖАВНИЙ АНСАМБЛЬ ПІСНІ і ТАНКУ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ України

в числі 70 осіб.

В спонзоруванні цього турне беруть участь:

Український Народний Союз,
Український Братський Союз,
Український Конгресовий Комітет Америки,
Українсько-Американська Координаційна Рада,
„Думки про віру“ та
Українсько-Американська Асоціяція Поліціянтів.

Виступи відбудуться в таких місцевостях:

Філядельфія, Па.	21-го жовтня 1995	Abington HS 900 Abington Ave., Abington, PA. **год.: 6-та веч.**
Пассейк, Н, Дж.	22-го -"-	Українська Централя **год.:12-та по пол.**
Ню Йорк, Н. Й.	22-го -"-	HS of Arts and Design 2nd Ave. & 57th Str. N.Y. City **год.: 4-та по пол.**
Союзівка	24-го -"-	Kerhonkson Оселя УНА **год.: 7:30 веч.**
Йонкерс, Н. Й.	25-го -"-	Дім Молоді 301 Palisade Ave., Yonkers N.Y. **год.: 7:30 веч.**
Клівленд, Огайо	27-го -"-	Заля буде подана
Дітройт, Миш.	28-го -"-	Fitzgerald HS 232000 Ryan Rd., Warren, Mich. **год.: 8-ма веч.**
Чикаго, Ілл.	29-го -"-	Clementry HS Chicago, Ill. **год.: 5-та по пол.**
Монкато, Мінн.	30-го -"-	Bethany College Moncato, Minnesota **год.: 7-ма веч.**
Міннеаполіс, Мінн.	31-го -"-	Ukr.-Amer. Center 301 Main Str. N/E. Minneapolis, Minn. **год.: 7-ма веч.**

Координатори турне:

Ню Йорк: **Ігор Раковський** Київ: **Володимир Луців** Чикаго: **Андрій Дурбак**

Просимо все українське громадянство взяти участь в цій небуденній мистецькій імпрезі з нагоди 4-ої Річниці Незалежности України.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

СОЮЗ БАТЬКІВЩИНИ, провідна опозиційна партія Литви, виступила в сеймі з вимогою негайної резигнації теперішнього уряду, очолюваного Адольфасом Шлежявічюсом. Прем'єр водночас є головою правлячої Демократичної партії праці, який належить більшість депутатських місць у парляменті. Консервативи на чолі з Вітаутасом Ляндсбергісом звинувачують уряд у „виснаженні економіки, зруйнуванні підприємств, погіршенні життя народу, в корупції і зближенні зо злочиними мафіозними економічними структурами“. Опитування свідчать, що якби нові вибори до парляменту відбувалися вже тепер, то Союз батьківщини разом з Християнсько-демократичною партією здобули б найбільше голосів. Проте вибори відбудуться лише в жовтні 1996 року, а до того часу популярність консервативістів може не втриматися на такому високому рівні, як сьогодні.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує членів й українське громадянство

на доповідь

УКРАЇНСЬКА МЕНШИНА В ПОЛЬЩІ ЗА КОМУНІСТИЧНОГО РЕЖИМУ І СЬОГОДНІ

яку виголосить

ВАСИЛЬ ШЛЯНТА — голова Об'єднання лемків у Польщі і член управи Об'єднання українців в Польщі,

що відбудеться:

у суботу, 14-го жовтня 1995 р. о год. 5-ій вечора, в домі НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями в Ню Йорку.

Управа НТШ.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ЦЕНТРАЛЬНОГО НЮ ДЖЕРЗІ

запрошує вас на виставу

„ЛЮБИЙ БАЛАМУТ“

за п'єсами Джорджа Бернарда Шоу (Shaw).

Художній керівник Київського Молодіжного Театру та режисер — *Валентин Кузьменко* .

Ролі виконують:

Світлана Ватаманюк і Богдан Ступка

Вистава відбудеться в четвер 19-го жовтня 1995 р. в Центрі Української Культури в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Початок год. 7:00 вечора. Вступ 5 дол. від особи.

Після вистави Загальні Збори Комітету Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі і вибір нової управи.

Ласкаво просимо взяти численну участь.

APC USA, INC. PRESENTS

ГАСТРОЛІ, НА ЯКІ ВИ ДАВНО ЧЕКАЛИ!

ПОДОРОЖ МІСТАМИ АМЕРИКИ І КАНАДИ!

Суперзірка популярної музики

СОФІЯ РОТАРУ

ВЕЛИКА ОРКЕСТРА, ТАНЦЮВАЛЬНО-БАЛЕТНА ГРУПА, БАРВИСТІ КОСТЮМИ!

в концерті бере участь сестра співачки

Ауріка Ротару

КОНЦЕРТИ ВІДБУДУТЬСЯ У ТАКИХ МІСТАХ:

САН-ФРАНСИСКО	3-го	листопада Гарік	(415) 991-3852, (415) 991-4985
ЛОС-АНДЖЕЛЕС	5-го	листопада Ера, Сем	(213) 850-5227
ДІТРОЙТ	9-го	листопада Алла	(810) 851-8726
ЧИКАГО	11-го	листопада Ліля	(708) 677-1503
ТОРОНТО	12-го	листопада Фіма	(905) 882-1233, (905) 889-4664
БОСТОН	13-го	листопада Міла	(617) 449-8791
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ	14-го	листопада Зоя	(215) 722-8645

Ню Йорк, 18-го листопада о год. 6:30 веч.

в приміщенні „Assembly Hunter Hall“ (corner 69 Street & Lexington Ave.)

Квитки в крамницях: International Food тел. (212) 675-0220 • (212) 304-9220 в цінах від 20 дол.

В Брукліні:

Крамниця „Южний“ (718) 891-6569
Гастроном „Одеса“ (718) 648-6044
Travel King, Inc.(718) 336-1100

В Квінсі:

„Моня-Міша“
(718) 459-0180

ЧЕКАЄМО ВАС НА КОНЦЕРТІ!

ПАПА...

(Закінчення зі стор. 1)

свою радість з приводу цих відвідин, бо, як зазначив, „ваша країна сьогодні має важливу ролю у світі, ролю того, що змагає до загального миру і злагоди“.

З летовища шлях Папи простелився до римо-католицької катедри Пресвятого Серця в Нюарку, де вже також його очікували десятки тисяч вірних. Пересівши з лімузини до ошкленого з підвищенням авта, Папа вітав і благословив присутніх, об'їжджаючи довкруги катедри, де всі мали можливість його бачити. В катедрі він сам провадив процесію кардиналів, єпископів і священиків від входових дверей до престола при чому на обидві сторони головного катедрального проходу подавав руки вірним і благословив. А у своїй проповіді дякував Господеві за цю „надзвичайну країну людських можливостей“. Звідтіль Молебня Папа від'їхав до Ню Йорку, де в четвер виступив в ООН, а відтак відправив Службу Божу на спортовому стадіоні в Ню Джерзі.

Продовжуються вистави „Любий Баламуте“

Після великого успіху вистави у виконанні Світлани Ватаманюк і Богдана Ступки в Чікаго і Дітройті у дальшому шляху по українських скупченнях відбудеться постанова п'єси в Пармі, Огайо, в понеділок 9-го жовтня, в залі православної церкви св. Володимира, 3425 Меріон Кліфф, о год. 7:30 вечора. Відтак актори зі своїм режисером В. Козьменком-Делінде переїдуть до Баффало, де в залі при католицькій церкві св. Івана Хрестителя 3275 Елмвуд авеню Кенмор, відбудеться вистава „Любий Баламуте“ у середу, 11-го жовтня, о год. 7-ій вечора. В Рочестері актори поставлять п'єсу у четвер, 12-го жовтня, в залі школи при католицькій церкві св. Йосафата, 940 Риджвуд рд., о год. 7-ій вечора. Вкінці вистава „Любий баламуте“ буде повторена в Рамада Готелі в п'ятницю, 13-го жовтня, о год. 7-ій вечора і остання перед закінченням гастролів відбудеться у Центрі Української Культури в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. в четвер, 19-го жовтня.

„Любий...

(Закінчення зі стор. 2)

скомпліковані почуття: він сприймає жінку як агресора у любовній грі, як мисливця, що заманює чоловіка, він порівнює її з павуком, що обмотує павутинням свою жертву. Шов, який до свого одруження на 42 році життя жив із домінуючою своєю матір'ю, мав пуританське упередження до сексу і фізичної пристрасті. Його подружжя з Шарлоттою відоме своєю неконвенційністю: кажуть, що в подружньому контракті був визначений точно розподіл їхніх фінансів, а рівночасно Шарлотта, яка не бажала мати дітей, настоювала на тому, щоб подружжя не було сконсумоване. Любов у творах Дж. Б. Шова часто має характер платонічний, це — емоція передусім інтелекту, а не збудження тіла. Шов захоплюється жінкою, закохується, палає любов'ю, але він боїться фізичного зближення. В його очах любов, секс і подружжя — це втрата панування над собою, втрата свободи. Він боїться жінок.

Оце роздвоєння головного персонажа прекрасно показане у грі Б. Ступки. Ми бачимо Дж. Б. Шова таким, як можна собі було його уявити на основі його творів, на основі легенд і анекдотів, що живуть про нього в народі, на основі його біографії. Гра цього феноменального актора віддзеркалює знаменито психологічний конфлікт самого героя, його чар, і гумор, і інтелект, і самозакоханий егоїзм, його жадобу, і любовну тугу, і страх, і втечу від остаточного наближення... С. Ватаманюк — це уособлення жіночої привабливості, оцієї постійної спокуси, що тримає Шова у постійному збудженні і напруженні. Водночас, згідно з текстом листів, вона має грати ролю рівноправного партнера у цій грі двох творчих особистостей. Режисер Козьменко-Делінде використав п'єсу Джерома Килті, але переробив її на свій лад, додавши до самих текстів листів ще й уривки із драм Шова „Пігмаліон“, „Цезар і Клеопатра“, „Лікування музикою“, „Захоплені пристрастю“, „Візок з яблуками“. Ці уривки ілюструють любовну гру між чоловіком і жінкою, так як її бачив та інтерпретував Дж. Б. Шов. Вистава іде без перерви і ставить великі вимоги до фізичної вправности і заправи акторів, вимагаючи від них не тільки постійної творчої імпровізації, а й „курбасівської“ акробатики. І глядача захоплює і пориває висока майстерність цих мистців сцени і творча винахідливість їхнього режисера.

У виставі у Філядельфії було 140 осіб публіки. Невже так мало є у нашому місті української інтелігенції, що любить і розуміє театр? А якщо справді так, то чи не варто рекламувати виставу такого рівня і для неукраїнської публіки? В північносхідній дільниці Філядельфії поселилося багато тисяч новоприбулих вихідців з України — жидів. Серед них значний відсоток висококультурних, освічених людей, які люблять літературу і театр. А багато з них — це колишні глядачі Українського Театру ім. Франка в Києві, що знають і бачили гру Б. Ступки. Я певна, що при добрій рекламі заля Українського Освітньо-Культурного Центру була б виповнена по береги!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в суботу 18-го вересня 1995 р. в місті Балтимор М. Д. по довгих і тяжких терпіннях на 87-му році життя упокоївся в Бозі наш дорогий БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п. мґр

ВОЛОДИМИР ГАНАС

Покійний довший час працював для міста Балтимор, МД, а крім того був довголітнім книговодом і касієром місцевої Кредитівки „Самопоміч“.

ПОХОРОН відбувся в понеділок 18-го вересня 1995 р. о год. 10 ранку в українській католицькій церкві св. Михаїла, а відтак на український католицький цвинтар.

У смутку:

брати — ОКЕКСАНДЕР з дружиною ЛІДОЮ і родиною
— СТЕПАМ з дружиною ДОРОЮ в Канаді

та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді і в Україні

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 3-го жовтня 1995 р. відійшов у Божу вічність на 98-му році життя наш найдорожчий ТАТО і ДІДО

бл. п.

МИХАЙЛО БАБІЙ

народжений 2-го серпня 1897 р. в селі Турівка, повіт Скалат на Україні.

Почесний член дітройтської округи УНС, піонер розбудови громадського життя в Дітройті, великий патріот-меценат — член багатьох церковних і громадських організацій.

ПОХОРОН — в п'ятницю 6-го жовтня 1995 р. з церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, на цвинтар Монт Олівет.

В глибокому смутку:

дочки — МАРІЯНА БАБІЙ
— ГЕЛЕН ГУБАХА з мужем ІВАНОМ
внучка — МАРІЯ ДАЛПРА з мужем МАЙКЛОМ
кузини — МИКОЛА ДУДАР
— АННА ДУДАР

Вічна йому пам'ять!

З великим болем ділимося сумною вісткою з рідними приятелями і знайомими, що 3-го жовтня 1995 року у Клифтоні, Н. Дж. відійшла у вічність наша дорога ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА І БАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ ҐАЛЯНОВСЬКА

з дому Борій

Залишила у глибокому смутку

мужа — МИРОНА
синів — ДЖЕРІ з дружиною РЕНДІ
— ВОЛТЕРА з дружиною КАРЕН
внуків — МИХАЙЛА, ЕЛІСА, КЕЙТІ, КРИСТОФЕРА і ДАНІЄЛА
брата — ІВАНА БОРІЯ з дружиною ЦЕНТОЮ
братанка — КЕННЕТА з дружиною КЕЙТІ
та велику родину в Україні.

ПОХОРОН — в п'ятницю 6-го жовтня 1995 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення Марако в Клифтоні до церкви св. Миколая в Пассейку та на цвинтар Кальварія в Патерсоні, Н. Дж.

Приятелів та знайомих просимо про молитви за спокій душі покійної Марії.

Вічна їй пам'ять

Управа Відділу УККА Нюарку, Ірвінгтону і околиці в глибокому смутку повідомляє своє членство і українську громаду, що 4-го жовтня 1995 р. на 60-му році життя відійшла у вічність

бл. п.

ІРЕНА БАСНЯК

довголітня членка Управи Відділу

Горем опечаленій родині висловлюємо глибоке і щиросердечні співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що 4-го жовтня 1995 року відійшла у вічність на 60-му році життя наша дорога ДРУЖИНА, МАМА БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

ІРЕНА БАСНЯК

з дому КАЛИНОВИЧ

ПАНАХИДА — в п'ятницю 6-го жовтня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН — відбудеться в суботу 7-го жовтня о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. а відтак на цвинтар св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

муж — НЕСТОР
дочки — ТАНЯ БОЙЦУН з мужем ІГОРЕМ і дітьми ДАНИЛОМ і ЛІДОЮ
— НАТАЛКА СЕЙЛИК з мужем ФРАНКОМ і сином МИКОЛОЮ
— ХРИСТИНА КОЛІНСЬКА з мужем РОМАНОМ і дітьми МАРКІЯНОМ, ПЕТРОМ і АНДРЕЙКОЮ
брат — БОГДАН КАЛИНОВИЧ з родиною
сестри — МАРТА ПЕТРИШИН з родиною
— МАР'ЯНА БЕЛЕНДЖЕР з родиною
та ближча і дальша родина в Україні, Чехії, Швайцарії та ЗСА.

Вічна їй пам'ять!

Муж з дітьми внуками і родиною.

UNITED STATES POSTAL SERVICE
Statement of Ownership, Management, and Circulation
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1. Publication Title: SvoBoDA
2. Publication No: 0530420
3. Filing Date: September 30, 1995
4. Issue Frequency: Daily except Sundays, Mondays & Holidays
5. No. of Issues Published Annually: 249
6. Annual Subscription Price: $75.00 members, $100.00 non-members
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Street, City, County, State, and ZIP+4) (Not Printer): 30 Montgomery St., Jersey City, Hudson County, New Jersey, 07302
8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not Printer): 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302
9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do Not Leave Blank)
Publisher (Name and Complete Mailing Address): Ukrainian National Association, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, NJ 07302
Editor (Name and Complete Mailing Address): Zenon Snylyk, 232 River Bend Road, Berkley Heights, NJ 07922
Managing Editor (Name and Complete Mailing Address):
10. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereafter the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Do Not Leave Blank.)

Full Name	Complete Mailing Address
Ukrainian National Association, Inc.	30 Montgomery St, Jersey City, NJ 07302

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check here. ☒ None

Full Name	Complete Mailing Address

12. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates. The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes. (Check one)
☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months
☐ Has Changed During Preceding 12 Months (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement)

PS Form 3526, October 1994 (See instructions on Reverse)

13. Publication Name: Svoboda Ukrainian Daily
14. Issue Date for Circulation Data Below: October 8, 1995

15. Extent and Nature of Circulation	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total No. Copies (Net Press Run)	11,200	11,200
b. Paid and/or Requested Circulation (1) Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, and Counter Sales (Not Mailed)	204	204
(2) Paid or Requested Mail Subscriptions (Include Advertisers' Proof Copies/Exchange Copies)	10,056	10,056
c. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15b(1) and 15b(2))	10,260	10,260
d. Free Distribution by Mail (Samples, Complimentary, and Other Free)	155	155
e. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or Other Means)	--	--
f. Total Free Distribution (Sum of 15d and 15e)	155	155
g. Total Distribution (Sum of 15c and 15f)	10,415	10,415
h. Copies Not Distributed (1) Office Use, Leftovers, Spoiled	785	
(2) Return from News Agents	--	--
i. Total (Sum of 15g, 15h(1), and 15h(2))	11,200	11,200
Percent Paid and/or Requested Circulation (15c / 15g x 100)	98½%	98½%

16. This Statement of Ownership will be printed in the 10/6/95 issue of this publication. ☐ Check box if not required to publish.
17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: [signature] editor-in-chief. Date: 10/4/95
I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including multiple damages and civil penalties).

Instructions to Publishers

1. Complete and file one copy of this form with your postmaster on or before October 1, annually. Keep a copy of the completed form for your records.
2. Include in items 10 and 11, in cases where the stockholder or security holder is a trustee, the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check box. Use blank sheets if more space is required.
3. Be sure to furnish all information called for in item 15, regarding circulation. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
4. If the publication had second-class authorization as a general or requester publication, this Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published; it must be printed in any issue in October or the first printed issue after October. If the publication is not published during October.
5. In item 16, indicate date of the issue in which this Statement of Ownership will be printed.
6. Item 17 must be signed.

Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of second-class authorization.

PS Form 3526, October 1994 (Reverse)

РЕҐІОНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ВІДДІЛІВ УККА

Філядельфія. — Крайова Екзекутива УККА та Управа місцевого Відділу УККА влаштовують реґіональну конференцію для Відділів у Філядельфії, Трентоні, Вілмінґтоні, Вашінґтоні, Д. К., Аллентавні, Балтиморі, Піттсбурзі, Редінґу, Честері, Милльвиллі, Менвиллі та Перт Амбої. Конференція відбудеться у суботу, 14-го жовтня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Початок о год. 11-ій ранку. Відбудеться зустріч з президентом УККА Аскольдом Лозинським, який виступить о год. 4-ій по полудні з доповіддю-дискусією на тему „Україна і ми". Дискусію провадиметься українською та англійською мовами.

ВІДЗНАЧЕННЯ 70-ЛІТТЯ СУА

Філядельфія. — Окружна Управа СУА Філядельфії влаштовує відзначення 70-ліття Союзу Українок Америки, яке відбудеться у неділю, 29-го жовтня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Початок о год. 3-ій по полудні. Відбудеться святочна програма і вечеря.

УКРАЇНІ...

(Закінчення зі стор. 1)

У Конґресі ЗСА Є. Марчук порушив питання про допомогу Україні і спікер палати представників Нют Ґінґрич відповів, що це відповідає інтересам Америки. Лідер сенатської більшости Боб Довл, який висунув себе на кандидата у президенти ЗСА, також пообіцяв сприяти наданню Україні допомоги з бюджету ЗСА, хоча республіканська партія виступає за зменшення допомоги країнам СНД.

У ЗСА Є. Марчук зустрівся з керівниками Міжнародного валютного фонду (МВФ) і домовився про надання Україні третьої серії кредиту в сумі понад 350 млн. долярів. Під час розмови з директором-розпорядником МВФ Мішелем Камдесю та його заступником Стенлі Фішером ішлося також про поглиблення співпраці між Україною і МВФ.

В Ексімбанку ЗСА Є. Марчук зустрівся із заступником голови правління банку та директором банку Рітою Родріґез, з якими обговорив механізми втілення трьох кредитних програм, відкритих для України. У розмові взяв участь голова правління Укрексімбанку Олександер Сорокін.

Зустрівся Є. Марчук і з керівниками Корпорації закордонних інвестицій на чолі з президентом ОПІК Рут Гаркін, з якими домовився про збільшення переліку інвестиційних проєктів та збільшення обсягів їх забезпечення.

У Департаменті скарбу ЗСА під час розмови з секретарем Робертом Рубіном домовлено про створено комплексної програми структурної перебудови енерґетичного сектора України. Департамент скарбу ЗСА надасть технічну допомогу Україні для створення державної скарбниці та формування ринку цінних паперів і налагодження механізму кредитування. Є. Марчук зустрівся і з директором ФБІ, з яким обговорив можливості надання Україні технічної допомоги в боротьбі з організованою злочинністю.

В ОТТАВІ, столиці Канади, відбулася 7-ма міжнародна конференція керівників верховних і вищих апеляційних судів. Головною точкою конференції був звіт МІжнародного трибуналу, створеного Радою безпеки ООН спеціяльно для вивчення обставин збройного конфлікту на Балканах. Від імені трибуналу виступив Ричард Ґолдстовн, Південно-Африканська Республіка. Він підкреслив, що всі воюючі сторони в Боснії здійснили численні військові злочини і злочини проти людства. Разом з цим Р. Ґолдстовн ствердив, що жертвами війни передусім були сотні тисяч боснійських мусулман і мирні мешканці з числа боснійських хорватів. Боснійські серби, крім усього, багато разів використовували захоплених закладниками вояків ООН як „живі щити". Особисто проти лідера боснійських сербів Радована Караджіча і командуючого їхніми збройними силами Ратка Младіча висунуто 16 пунктів звинувачень. Дотепер заарештовано тільки одного зі звинувачених сербів— Душка Ґодіча, якого затримано в Німеччині.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

тичности... Офіційна двомовність також означала б закріплення привілейованого становища російської мови та її носіїв: вони вимагали узаконити не обов'язок україномовних громадян знати російську (вони її знають), а своє право не знати української".

Однією з приємних подій конференції була доповідь вірменина Ґеорґія Дерлуґяна, що працює тепер у Мишиґенському університеті, під назвою "Україна та Четверта Російська Імперія". Творцями трьох попередніх російських імперій, на його погляд, були Іван Ґрозний, Петро Перший та Ленін-Сталін. Чи постане четверта Імперія — залежить від здійснення трьох можливих сценаріїв, що їх Ґ. Дерлуґян окреслює як сценарії Жириновського, Солженіцина і Сахарова.

Сценарій Жириновського всім добре відомий: він полягає в збройному відновленні імперії, проведенні конфронтаційної зовнішньої політики й нагнітанні націоналістичної психози всередині країни, тобто йдеться про шлях відвертого аґресивного імперіялізму. Сценарій Солженіцина — це теж шлях імперіялізму, але обмеженого й обережного, ця половинчастість, однак, робить його вельми нестабільним і малоймовірним: від цього сценарію Росія мусіла б неминуче перейти або до сценарію Жириновського, або до сценарію Сахарова.

Цей останній, на думку Ґ. Дерлуґяна, скоріш за все буде сценарієм неоімперіялістичним — не тому, що його так замислив Сахаров, а тому, що до цього, правдоподібно, схиляються російські політичні еліти, які взялися у 1991 році цей сценарій здійснювати. Будучи водночас націоналістами і прагматиками, вони не проти відновлення російської "величі", але вони проти того, щоб платити за неї занадто високу ціну. Загарбати ту чи ту територію, як відомо, легше, ніж її утримувати. Тому неоімперська Росія не прагнутиме до окупації післясовєтських республік, покладаючись більше на свою значно могутнішу економіку та розвиненішу імперську культуру. Україна, вважає Ґ. Дерлуґян, єдина держава на післясовєтському просторі, що здатна протистояти російським неоімперським намірам.

Чисельні заклики до діялогу й порозуміння між Росією й Україною, що звучали на конференції, розбивалися об просту, але суттєву обставину: небажання Росії дивитись на Україну як на рівноправного учасника діялогу, визнавати у ній повноцінний суб'єкт міжнародного права. Навряд чи таке визнання прийде скоро, але тим більш корисною є інтернаціоналізація цих проблем, винесення їх на такі та інші міжнародні форуми.